

høj levestandard og måske endda få flere arbejdspladser, end vi har i dag.

EU-Kommissionen har beregnet, at hvis det fælles europæiske forslag om reduktion med 15 pct. frem til år 2010 blev gennemført, så ville det praktisk talt ikke berøre den økonomiske fremgang i den samme periode inden for EU. Så vi er altså så heldige, at vi faktisk, hvis vi er kloge, kan afværge katastrofen, uden at det koster os arbejdspladser osv.

Så selv om jeg var parat til at gå med til også at betale en høj pris for at undgå katastrofen, så er det ikke nødvendigt at betale en høj pris. Den høje pris kommer kun til udbetaling i den situation, hvor vi er ukloge og venter længe, inden vi gør noget effektivt for at afværge katastrofen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 25 af Martin Glerup (S), Hans Christian Schmidt (V), Niels Jørgen Langkilde (KF), Elsebeth Gerner Nielsen (RV) og Addi Andersen (CD) (se foran) vedtoges med 106 stemmer (S, V, KF, SF, RV, FP og CD) mod 4 (EL og DF).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 24 af Steen Gade (SF).

Forslag til vedtagelse nr. V 26 af Bent Hindrup Andersen (EL).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 68: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Elforsyningsvirksomhed i den eksklusive økonomiske zone, forlængelse af bevillinger m.v.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 14/11 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erik Mortensen (S):

L 68 er både en logisk og fornuftig ændring af vores elforsyningslov, idet vi nu er ude at operere i havområderne også ud over de kendte 3 sømil, som vi normalt har som grænse, med en økonomisk zone på op til 200 sømil.

Skal vi etablere de ønskede megawatt på vindkraft også i havområderne, er det selvfølgelig nødvendigt, at vores elforsyningslov også gælder, hvor disse anlæg måtte blive placeret. Endvidere selvfølgelig også, at ministerens beføjelser til både at styre området og give de nødvendige tilladelser, når vi er ude i disse områder, også er indeholdt i loven.

Samtidig er der også en lille justering af tilladelsen til energiproduktion, normalt 20-årige tilladelser, som her ganske kort forlænges af praktiske grunde, fordi vi i forbindelse med EU's elliberalisering må imødesee en nødvendig ændring af hele lovkomplekset.

Alt i alt et nødvendigt og logisk ændringsforslag til den eksisterende lov, som Socialdemokratiet kan støtte.

Peter Hansen-Nord (V):

Venstres kommentar til L 68, forslag til lov om ændring af lov om elforsyning vedrørende elforsyningsvirksomhed i den eksklusive økonomiske zone og forlængelse af bevillinger, består af to elementer, og af de to elementer vil jeg gerne starte med at sige, hvad der ikke giver anledning til problemer eller diskussion i Venstre, nemlig den automatiske forlængelse af bevillinger i to år for de virksomheder, hvis bevillinger udløber i henholdsvis 1998 og 1999.

Dér vil jeg gerne allerede på nuværende tidspunkt høre ministeren, om vi her ved første behandling kan få oplyst, hvilke elproduktionsvirksomheder der har bevillinger, som udløber i 1998, og på hvilket tidspunkt de udløber, for det kan have lidt interesse for, hvor lang tid sagen kan ligge i udvalget til behandling.

Det skal så også ses i forlængelse af det første emne, som hedder elforsyningsvirksomhed i den eksklusive økonomiske zone. Det er der i sig selv ikke noget sådan særligt problem i. Det eneste problem, der for mig at se ligger i det, er, at hvis det pludselig er vedtaget, så giver det naturligvis også automatisk ministeren mulighed for at konfirmere den aftale, eller hvad det nu er, som ministeren har med Elsam og Elkraft, uden at vi i øvrigt her i Folketingssalen

i tilstrækkeligt omfang har fået diskuteret, hvad den fremtidige danske havvindmøllepolitik skal gå ud på.

Det er her vores opfattelse, at der fortsat ligger en række elementer, som vi ikke har fået diskuteret til bunds, og derfor skal mit næste spørgsmål til ministeren her ved førstebehandling være:

Er ministeren indstillet på, at vi kan afvente en tredje behandling og endelig vedtagelse af det her lovforslag, indtil vi enten som den ene mulighed har behandlet nogle beslutningsforslag om den fremtidige havvindmøllepolitik, som er ved at gå i trykken, eller som den anden mulighed har taget en forespørgsel om den fremtidige havvindmøllepolitik? For jeg synes, at det her går lidt stærkere, end befolkningen i almindelighed kan nå at følge med til. Der er i dette lovforslag alt for mange ubesvarede spørgsmål omkring den fremtidige havvindmøllepolitik, som en hvilken som helst regering, der måtte sidde, her i Folketinget skal føre eller lægge navn til.

Sagt med disse bemærkninger, og dem håber jeg så ministeren har mulighed for at give mig et vejledende svar på i dag, vil vi i udvalget se velvilligt på forslaget.

Som en enkelt lille sidste ting til ministeren vil jeg også sikre mig, når nu vi taler om forlængelse af bevillinger, at ministeren her er opmærksom på, at der sker en opbrydning i de tidligere strukturer i elverdenen, således at de hidtil kendte strukturer er ved at blive brudt op i overensstemmelse med liberaliseringen af el i EU, hvor man er begyndt at dele sig op i produktionsenheder og transmissions- og distributionsenheder. Det skal selvfølgelig, når vi taler om automatiske forlængelser af bevillinger, være sådan, at det er dem, der nu er omfattet, så vi ikke pludselig ser, at det selskab, der tidligere havde en bevilling, nu er blevet splittet op, og at det så kun er en del af det, der får bevillingerne, mens den anden del ikke får. Det er en ting, som jeg mener man skal huske at tage højde for, allerede før det her forslag går til tredje behandling og endelig vedtagelse her i Folketingssalen.

Men de andre spørgsmål er som sagt de vigtigste, og jeg håber, at ministeren har en kommentar, ellers tager vi dem op i udvalget.

Eva Møller (KF):

Nu har de to foregående ordførere redegjort for indholdet i forslaget, så det behøver jeg ikke at bruge Folketingets tid på.

Jeg er ganske enig i, at det består af to dele, hvoraf den sidste del – som handler om forlængelse af elselskabernes koncession, således at vi kan tage højde for implementeringen af EU-liberaliseringen – også set med konservative øjne er helt uproblematisk under forudsætning af, at tidsforløbet i EU er således, som vi forventer det i øjeblikket, og således, som ministeren har skitseret det i bemærkningerne til lovforslaget. Men det er nogle af de ting, som vi vil spørge til under udvalgsbehandlingen, for det er naturligvis klart, at der skal være den fornødne tid til at få forslagene gjort operative også på dansk grund, herunder også spørgsmålet om den opdeling i to forskellige selskaber, som vi ser i selskaberne, og om de nu begge vil have koncession fremover.

Men hensyn til den første del af lovforslaget, som handler om, at man udvider elforsyningsloven, således at den også kommer til at gælde i vores økonomiske zone ude på havet, vil jeg gerne sige, at der naturligvis ikke fra Det Konservative Folkepartis side er nogen som helst modvilje imod, at der, hvis man etablerer anlæg til fremskaffelse af energi ved hjælp af vind, bølgekraft, eller hvad vi nu kan forestille os, i den økonomiske zone, også skal gælde regler, som svarer til dem, vi har på land.

Vi er altså interesserede i, at der kan stilles krav, at der skal være et fornuftigt miljø og alt muligt andet. Så hvis det kun handlede om det, ville vi fra konservativ side ikke have nogen bekymring.

Men jeg vil gerne sige, at når vi formodentlig ender med at stemme ja til lovforslaget og også til denne del af det, så har vi hermed på ingen måde bakket op bag det påbud, som ministeren er på vej til at give de store elselskaber, om, at der skal bygges havvindmølleparker.

Vi synes – som jeg også fremførte under det åbne møde, vi havde i Energiudvalget – at der kan være mange problematiske ting i forbindelse med sagen om etablering af de fem havvindmølleparker, ting, som vi meget gerne ville have yderligere belyst i Folketingssalen og have set på. Der kunne jeg godt fornemme, at det, ministeren gør her, er, at han ligesom – om jeg må bruge det udtryk – smugler havvindmølleparkerne ind ad bagdøren og siger, at det har vi

selv sagt ja til ved at stemme for dette lovforslag.

Jeg vil altså gerne sige, at hvis vi stemmer ja til lovforslaget, har vi på ingen måde bakket op bag den plan, som vi synes har mange svagheder.

Anni Svanholt (SF):

SF mener, at havvindmøller skal udbygges i stor stil. På dette område er der netop store muligheder for at få masser af vedvarende energi til en pris, der kan konkurrere med prisen på kulel. Derfor ønsker SF en omfattende udbygning, og det var også baggrunden for, at vi allerede i februar 1996 i et beslutningsforslag foreslog, at der skulle udarbejdes en forpligtende udbygningsplan for havmøller på 500 MW, som skulle være gennemført i år 2005. SF mener desuden, at både elværkerne og private havvindmøllelav skal deltage i udbygningen.

Denne ændring, der her ligger til behandling i dag, er en ændring af elforsyningsloven, som er en forudsætning for udbygning med havmøller i stor skala. Det er i hvert fald den første del af det. Og det fremgår af bemærkningerne, at elværkerne står for udbygningen med 750 MW som første fase af havmøllehandlingsplanen på særligt udpegede områder. Det fremgår desuden af bemærkningerne, at elværkernes gennemførelse af demonstrationsfasen ikke vil udelukke andre aktørers deltagelse i den videre udbygning med vindmølleparker på havet.

Den sætning lægger vi i SF meget vægt på også bliver virkeliggjort, for vi mener, at der samtidig med elværkernes demonstrationsprojekt skal åbnes op for, at private lav kan gå sammen om havmølleparker andre steder, dvs. at der skal foretages en udpegning af egnede lokaliteter for de private havvindmøller og afsættes en kvote til privat udbygning gennem lav.

De private møllelav skal være regionalt forankrede, og som hovedregel skal reglerne for møller på land gælde med hensyn til afregning for både el og nettilslutning. I øvrigt støtter SF varmt, at det første havmøllelav kan komme i gang, nemlig det demonstrationsprojekt på 40 MW, som der er planer om at etablere på Midelgrunden ud for København. De har muligheder for allerede at komme i gang i 1999, hvis de får den fornødne støtte.

Så SF støtter den del af lovforslaget, som muliggør, at elproduktionsanlæg, der udnytter

energi fra vand, strøm og vind, placeres i den eksklusive økonomiske zone.

Den anden del af lovforslaget, der vedrører en forlængelse af elselskabernes bevillinger i den nuværende udformning frem til 31. december 2000 – det vil faktisk sige helt frem til år 2001 – synes vi ikke er helt indlysende, og det kræver i hvert fald en nærmere forklaring.

Det samme gælder, når det foreslås, at Elsam og Elkraft som systemansvarlige virksomheder skal være omfattet af forlængelsen til år 2000. Hvordan kan det hænge sammen med, at medlemsstaterne har frist til den 19. februar 1999 til at gennemføre eldirektivet? Reformen, revisionen af el- og varmelovgivningen, skal vel også være tilendebragt, inden eldirektivet skal være gennemført? Den del vil vi gerne have uddybet nærmere, og SF's endelige stilling til det samlede lovforslag vil afhænge af de svar, vi får.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil sige til fru Anni Svanholt, at jeg bemærkede med stor interesse det, som fru Anni Svanholt nævnte om andre aktørers mulige deltagelse som ejere af havvindmølleparker. Og jeg synes ikke, at det, som står i bemærkningerne, er tilfredsstillende, og en af de ting, vi arbejder på i øjeblikket, er rent faktisk at sikre, at netop andre end elselskaberne – det være sig dansk erhvervsliv eller private vindmøllelav eller enkeltpersoner – kan deltage med anpart i disse havvindmølleparker. Jeg synes netop ikke, det fremgår tilstrækkeligt klart af L 68, og det er bl.a. de ting, vi gerne vil have på plads, og jeg kan forstå, at vi er enige med SF i ønsket om, at det kan gøres muligt.

Så vil jeg afstå fra at bede om at få nogle kommentarer med hensyn til, hvornår de forskellige bevillinger udløber.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Det er da godt, at Venstre også mener, at man vil støtte vindmøllelavene.

Det, vi er optaget af – og jeg vil gerne uddybe det her – er, at vi mener ikke, der er muligheder nok for private til at være med i de meget, meget store og omfattende anlæg, der vil være tale om med 750 MW; vi ønsker, at der – måske lidt mere kystnært – bliver udpeget nogle områder, hvor private kan være med. Det er nemlig meget vigtigt, at der bliver dynamik i denne udbygning, så man kan drage fordel af

græsrodderne og af den folkelige deltagelse, der har været tidligere, samtidig med at man satser på, at elværkerne kan udbygge.

Men jeg er i tvivl om, hvorvidt vi egentlig tænker på de samme mennesker. Vi forestiller os altså en lavsdannelse som den, man har i dag, og at kommuner, amter og virksomheder kan være med i et sådant lav inden for visse rammer, men der skal ikke være tale om anparter eller aktier eller noget, der kan omsættes. Det skal være forankret i energiforbrug, og det skal også være forankret i en lokalitet.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Der er sådan set ikke noget i de ting, fru Anni Svanholt her nævner, der skræmmer mig særlig meget fra at sige, at det synes jeg egentlig vi skulle tage og gå videre med. Når fru Anni Svanholt nævner virksomheder og vindmøllelav osv., er det også grundliggende inden for de rammer, vi tænker i, og om det så skal være på anparter eller aktier eller efter lavsmøllemodellen, skal ikke være så forfærdelig afgørende. For erhvervsvirksomhederne kan det selvfølgelig være interessant, at det har noget med omsættelighed at gøre. Men jeg skal ikke ødelægge lovforslaget, blot beskrive det, vi eventuelt kunne blive uenige om med hensyn til, om andre end elværkerne skal forestå denne udbygning.

Elsbeth Gerner Nielsen (RV):

Det Radikale Venstre kan også støtte lovforslaget. Vi mener, det er meget vigtigt, at Danmark fortsat satser voldsomt på vedvarende energi, og jeg synes, at netop området vedvarende energi er en af de ting, vi kan være stolte af, når vi tager til Kyoto.

Danmark er et foregangsland, når det drejer sig om vedvarende energi. Det synes jeg vi fortsat skal være, så derfor er det meget vigtigt, at vi kommer i gang med udbygningen på havet, også fordi der her er mulighed for at gøre nogle teknologiske landvindinger, som senere hen kan være til fordel for os, også på eksportmarkedet.

Vi er meget enige med SF i, at det er afgørende at have så mange aktører på banen som overhovedet muligt, når vi snakker vedvarende energi, for det styrker det folkelige engagement. Men det betyder ikke, at vi ikke synes, det er en god idé, at det i første omgang er elselskaberne, der får koncessionen. Vi håber så, at det bliver

muligt inden for de rammer, elselskaberne har, at få andre aktører på banen, og så venter vi ellers på elliberaliseringslovgivningen og håber, at den netop vil bevirke, at vi fortsat får gode rammer også for det folkelige engagement.

Vi er også meget optaget af projektet på Middelgrunden, og vi synes, det er meget interessant, at netop græsrodderne er gået sammen med nogle af de store selskaber med henblik på at få etableret en vindmøllepark her ved København.

Kim Behnke (FP):

Man skal aldrig klandre en minister for at være i god tid, og derfor skal jeg ikke bebrejde ministeren, at han har fremsat dette lovforslag.

Til gengæld er jeg fuldstændig enig med hr. Peter Hansen-Nord i, at det går lidt hurtigt i øjeblikket på havvindmølleområdet, for hvad har Folketinget egentlig som reference til dette meget betydelige projekt? Punkt 1: Vi har en pressemeddelelse fra ministeren. Punkt 2: Vi har et referat af et åbent udvalgsmøde, som Det Energipolitiske Udvalg har afholdt. Det er det hele, det er bogstaveligt talt alt, hvad vi har at bygge disse havvindmøller på, og det grundlag synes vi nok er lidt spinkelt – specielt fordi vi godt kunne tænke os at få mange af de synspunkter, ministeren tilkendegav under det åbne udvalgsmøde, i en lidt mere solid form end blot som tilkendegivelser fra ministeren.

Noget af det, ministeren sagde under mødet, og som også fremgår af referatet, var med hensyn til selve det at finde ud af, hvem der skal have tilladelse til at opføre disse havvindmølleparker. Ministeren syntes, at man skulle foretage en slags udbudsrunde, så man kunne se, hvem der egentlig havde de bedste bud, men det fremgår ikke af lovforslaget.

Det andet, det drejer sig om, er, hvem der skal eje de vindmøller, der bliver opstillet, og her er Fremskridtspartiet helt enig i de betragtninger, ministeren kom med i den anledning, for selvfølgelig skal udlændinge også være velkomne til at eje disse vindmøller. Jeg kan huske, at ministeren brugte eksemplet med, at hvis der var nogle franskmænd, der ville bygge vindmøller på den danske kontinentalsokkel og på den måde producere CO₂-fri strøm til Danmark, var det jo kun fremragende. På det punkt deler vi altså ikke SF's bekymring for, at andre end danskere kan få lov til at eje disse vindmøller.

Til gengæld er vi enige med SF og Venstre i, at det ville være fremragende, hvis vi kunne få dannet nogle vindmøllelav og få udnyttet, få brugt den forståelse og det engagement, den danske befolkning i øjeblikket udviser med hensyn til strømproduktion, også selv om den måske bliver lidt dyrere, når den foregår på disse havvindmøller. Derfor skal vi have hele dette tema langt grundigere funderet, end tilfældet er med en enkelt pressemeddelelse og et referat fra et åbent udvalgsmøde.

Så over til selve lovforslaget: Vi har ingen indvendinger mod lovforslaget, men vi kan dog godt undre os over, at ministeren skriver på side 4 i bemærkningerne, at i forhold til EU-retten indeholder forslaget ingen EU-retlige aspekter. Det er sikkert korrekt, sådan som lovforslaget foreligger, men det er ikke korrekt, hvis ministerens bemærkninger fra det åbne udvalgsmøde skal stå til troende, nemlig at der skal foretages en egentlig udbudsrunde både om tildelingen af arealerne og vedrørende koncessionen med hensyn til, hvem der skal producere strømmen. Derfor kan vi godt være lidt bekymrede over den bemærkning, hvis den skal tages til indtægt for, at det alligevel ikke skal være sådan, at der bliver brugt udbudsrunder til at afgøre, hvem der skal have disse attraktive områder på havet, hvor vinden blæser særlig stærkt.

Som man læser lovteksten, er det ministeren, der afgør det hele, og det kan selvfølgelig nogle gange være nemt, at det bare er ministeren, der bestemmer. Men det viser sig jo ofte i praksis, at det er langt mere hensigtsmæssigt, hvis man har en konkurrence mellem nogle aktører, og de aktører må gerne være private vindmøllelav og private virksomheder og for den sags skyld også gerne de danske elværker.

I forlængelse af det, fru Anni Svanholt sagde, er det også vores opfattelse, at det sagtens kunne være sådan, at der var et miks, så elværkerne måske stod for en tredjedel af ejerskabet, private vindmøllelav for den næste tredjedel og private virksomheder for den sidste tredjedel – det kunne f.eks. være, at Vindmøllefabrikantforeningen var interesseret i det – så der blev langt flere til at bære disse meget kostbare projekter; det kan jo godt tage lang tid, inden de giver et økonomisk afkast.

Med disse bemærkninger håber jeg, at vi kan bruge udvalgsarbejdet til at få lidt mere fast jord under fødderne, at vi gennem nogle spørgsmål til ministeren kan få de ting, der kom

frem på det åbne udvalgsmøde, slået fast i forbindelse med lovforslaget, og at vi kan få det skrevet i betænkningen til lovforslaget, så referencen ikke længere kun er en pressemeddelelse og et referat fra et møde.

Men et absolut tilsagn fra Fremskridtspartiet: Vi vil gerne have, at det ikke bare bliver et lovforslag med nogle få paragraffer, men at vi faktisk kan få en samlet erklæring vedrørende den danske havvindmøllepolitik, hvor der i hvert fald blandt de partier, der deltog i det åbne udvalgsmøde, var tværpolitisk enighed om, at det er en god idé.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Enhedslisten er enig med regeringen i, at elforsyningen nu skal udvides til også at foregå på havet omkring Danmark. De eksisterende havvindmølleprojekter har på ganske kort tid dokumenteret, at der er et kæmpepotentiale for udbygning af vindkraft på havet omkring Danmark.

Enhedslistens mål er, at der skal produceres 10.000 MW, svarende til at hovedparten af vores energiforbrug kan komme fra havet. Sådan bør det efter vores opfattelse også være, for det er der perspektiv i, og det er endvidere dokumenteret, at det samfundsøkonomisk er den klart bedste måde at få reduceret Danmarks CO₂-udledning på.

I finansloven for i år blev der på Enhedslistens initiativ afsat midler til, at private vindmøllelav også kan gå på havet. Vi foreslog det, fordi vi er meget nervøse for at overlade scenen til de store elselskaber. Erfaringerne viser nemlig, at de ikke er de bedste til at varetage den vedvarende energis interesser.

Jeg mener også at kunne konstatere, at udbygningen med havmøllerne som følge af disse midler er blevet forceret ganske kraftigt, og så vidt, så godt. Men det bekymrer mig, at der i lovforslaget ikke er taget initiativ til en fastlæggelse af spilleregler for udnyttelsen af havområder, som udpeges til at huse vindmøller. Det fremgår dog af bemærkningerne til forslaget, at ministerens aftale med elværkerne om etablering af 750 MW havvindmøller i løbet af 10 år ikke vil stille sig hindrende for, at andre aktører kan deltage i udbygningen på havet, og derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om han i tilknytning til vedtagelsen af dette lovforslag vil være med til at fastlægge spillereglerne for de udpegede havområder og få tilslutning og afregning af private og andre vindmøller, som

står på spring for at blive opstillet på havet. Dette kan f.eks. ske i forbindelse med betænkningssafgivelsen eller ved en særlig udtalelse eller fælleserklæring, som det blev nævnt af hr. Kim Behnke.

Jeg vil også gerne spørge ministeren, om vi ikke meget hurtigt, eventuelt også i forbindelse med betænkningen, kan slå en ring om en pulje på f.eks. 200 MW havvindmøller, som kan opsættes af private vindmøllelav, der garanteres tilsvarende vilkår som dem, der er på landjorden i dag. Derved vil den tid, vi skal bruge her i Folketinget på at fastlægge de endelige regler, ikke blokere for, at de private tiltag kan komme i gang.

Efter vores opfattelse skal et sådant regelsæt sikre, at de såkaldte nye vindfelter ikke bliver solgt til udlandet på samme måde, som vores olieletter er solgt i Nordsøen. Derfor ønsker vi et regelsæt, som sikrer, at elseskaberne kun kan eje 49 pct. af et felt, og at resten tildeles et vindmøllelav eller også gerne kommuner og amter med en fjerdedel af andelen. På den måde kan vi sikre, at vindfelterne ikke går den samme skæbne i møde som olieletterne, fordi et privat vindmøllelav ikke kan sælges til udlandet, og samtidig kan vi også få den kapital, der er nødvendig for at accelerere udbygningen. Jeg vil altså gerne spørge ministeren, om det er muligt i forbindelse med lovforslagets behandling i udvalget at få en aftale om regler for, hvordan man i øvrigt skal te sig på havet.

Ole Donner (DF):

Lovforslaget om ændring af lov om elforsyning er Dansk Folkeparti positivt over for. Nu har vi lige talt om mindre CO₂-udslip, og det er givet, at hvis man får udnyttet vindkraften bedre, vil det gavne også globalt.

Vi har også noteret os med tilfredshed, at der tilsyneladende er en eller anden form for enighed mellem elværkerne og ministeren, men det er klart, som flere af ordførerne har været inde på, at der er en lang række spørgsmål, som vi gerne vil have besvaret. Hr. Hansen-Nord var inde på nogle af spørgsmålene om vindmøller, og vi venter selvfølgelig spændt på, om ministeren svarer på dem i dag, eller om vi får svarene under udvalgsbehandlingen. Jeg må sige, som også den konservative ordfører var inde på, at Dansk Folkeparti heller ikke er med, hvis det drejer sig om på et tidspunkt at lave påbud om havmølleparker.

Alt i alt er vi positive over for forslaget, men vi venter spændt på svarene på de spørgsmål, der er stillet.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg siger tak for den positive modtagelse af mit forslag.

Spørgsmålet om, hvor meget det haster, har været rejst. Det haster ganske meget, for de første tilladelser udløber i februar 1998, så vi skulle gerne være færdige med dette lovforslag så betids, at vi kan forlænge disse tilladelser.

Jeg er helt opmærksom på det, der har været sagt om, at vi med de midlertidige forlængelser selvfølgelig skal være opmærksomme på, hvis der er sket ændringer i mellemtiden. Men ellers er det jo tanken, at vi tager hele bevillingssystemet op i forbindelse med den totale lovgivning, der skal laves på elområdet, og som bliver et kommende Folketings første store opgave.

Den nuværende regering vil selvfølgelig lave hele forarbejdet og har allerede givet mange bidrag til, hvordan man kan forestille sig en fremtidig organisering af elmarkedet herhjemme, men at påstå, at vi er færdige med disse overvejelser, ville være en overdrivelse. Jeg skal imidlertid sørge for, at vi får en så god offentlig diskussion om det som overhovedet muligt, og når den er færdig og vi har vedtaget lovforslaget, kan vi give de mere varige bevillinger. Til den tid har vi også et betydelig bedre overblik over, hvilke ændringer der sker i selve elsektoren af sig selv, om jeg så må sige.

Det haster også af en anden grund med at få vedtaget forslaget, og det har flere ordførere været inde på: Med den aftale, som jeg har indgået med elseskaberne herhjemme, og som jeg står ved, har Danmark bundet sig til et tigerspring, når det drejer sig om vindkraft til havs.

Se, jeg kunne godt forstå Venstre og De Konservative på dette felt, hvis det var sådan, at Venstre og De Konservative på alle andre områder, når det drejer sig om at opfylde den målsætning, som vi er fælles om på CO₂- og klimaområdet, var foran. Hvis Venstre og De Konservative var de to partier, der, hver gang vi diskuterer energispørgsmål og miljøspørgsmål, sagde: Nu skal der ske noget, kunne jeg godt forstå, at man sagde: Nu kommer der en ny beslutning, og nu må vi tøve lidt og være helt sikre på, hvordan det går.

Men sådan er det jo desværre ikke. Det er desværre lige stik modsat. Stort set alle de midler, der virker, har man været kritisk indstillet over for. Nu kommer der noget, hvor vi med elsektoren har aftalt indholdet af det kommende påbud, og som elsektoren selv lægger vægt på kan give dem en række spændende mulig-

heder i et fremtidigt mere liberalt marked, også for at optimere nogle ting i relation til vandkraft i Norge osv., som er utrolig spændende, og så siger man: Nu vil vi stoppe det.

Det er jeg ked af. Regeringen føler sig forpligtet af den aftale, som vi har indgået. Vi føler os til gengæld også forpligtet af det, som jeg har sagt om, at der gerne må være andre operatører ude i Nordsøen. Vi står bare fast ved, at de 750 MW, der skal være derude for elværkerne, er fuglen i hånden. Den giver vi altså ikke slip på, men vi vil gerne kravle op på taget og hente nogle flere fugle ned ved at få flere operatører med ind i billedet. Det vil vi meget gerne tale med partierne om, og der er tid nok, havde jeg nær sagt.

Jeg tror, det var hr. Hansen-Nord, der var inde på tidsfaktoren. Der vil være tid til at tale om det her, men jeg synes, vi skal koncentrere os om det positive, nemlig at få noget op at stå, og ikke om det negative at forhindre en fornuftig aftale i at blive gennemført, en aftale, som både den østdanske og den vestdanske elforsyning er meget optaget af at få gennemført, og som jo er med til at give Danmark en utrolig stærk profil, nu hvor vi går ind i Kyotoforhandlingerne.

Det er vel nok den beslutning i vores energipolitik, som har givet mest genlyd internationalt. Den synes jeg bestemt ikke vi skal ødelægge, men vi skal diskutere konstruktivt, hvordan vi kan gøre ting bedre.

Til hr. Hindrup Andersen vil jeg gerne sige, at de vindfelter derude, som vi her taler om, er store. Selv om vi nu laver en storskalaopstilling af demonstrationsmøller, som jeg tror økonomisk efterhånden kommer meget tæt på også prismæssigt at flugte strøm produceret af konventionelle møller, er det jo ikke ensbetydende med, at disse felter er fyldt op. Man kan meget vel komme frem til en målsætning, hvor man siger, at elværkerne ikke må få mere end så og så mange procent af det samlede vindfelt i dette billede. Det er der i hvert fald i den forbindelse ikke noget teoretisk, der udelukker.

Jeg glæder mig til en diskussion, men jeg vil bare sige, at medmindre jeg bliver bagbundet og kastet i et eller andet sort hul, får man mig ikke til at løbe fra en god aftale, jeg har indgået. Tænk på, hvor mange dårlige aftaler man i tidens løb har været nødt til at indfri. Hvis man så, når man endelig har en virkelig god aftale, skulle tvinges til at løbe fra den, ville det simpelt hen falde ind under den amerikanske for-

fatnings bestemmelser om grusom og usædvanlig afstraffelse. Det vil jeg ikke være med til, men det andet vil vi meget gerne snakke om, det siger sig selv.

Jeg håber, at vi kan få givet Folketinget nogle ordentlige svar, og at vi kan få dette forslag vedtaget hurtigt og få det på plads, og at vi også vil benytte denne lejlighed til at tale lidt om havvindmøllerne, således at vi kan få den proces til at skride videre frem.

Derfor vil jeg endnu en gang takke ordførerne for nogle gode indlæg og for en positiv tilslutning til lovforslaget. Selv om Folketinget har et stort arbejdspress, håber jeg, at vi alligevel kan overstå denne sag forholdsvis hurtigt.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg takker for ministerens svar og imødekommethed over for at diskutere, hvor stor en procentdel af et vindfelt elselskaberne skal kunne eje. Det er jo, fordi vi er nervøse for, at elselskaberne kan blive solgt, sådan som EU-liberaliseringen nu er.

Men jeg vil også gerne spørge ministeren, om det ikke er muligt, at vi kan accelerere dette regelsæt for havvindmøller, således at vi sikrer os, at vi har lavet det, inden EU kommer op i omdrejninger og begynder at lave nogle direktiver om, hvordan vi skal te os, når vi er på havet. Det ligger os meget på sinde at sikre, at vi får en hurtig udbygning på havet, og at det også bliver på danske hænder.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det ikke er muligt i forbindelse med dette lovforslag hurtigt at få afklaret spørgsmålet om, hvorvidt private lav kan gå på havet nu og få sikkerhed for, at de får den samme støtte, dvs. 10-øren og 17-øren, som de har på land, f.eks. for 200 MW's vedkommende, således at vi kan få en garanti for, at de kan komme i gang. Det vil jeg gerne spørge ministeren om.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er jo dejligt, at vi her har et emne, som vi på mange måder med hver vores indgangsvinkel egentlig er enige i, og derfor skal tiden ikke misbruges. Men jeg vil alligevel sige i forbindelse med hastigheden, hvormed denne lovændring skal køre, at jeg synes, der så i betænkningen skal tages højde for, hvordan den fremtidige politik på området skal være. Så vil jeg afstå fra at komme med noget beslutningsfor-

slag, der unødvendigt tager Folketingets tid, for det er nok rigtigt, at vi i betænkningen kan få præciseret både ejerskab og andet. Jeg håber, at den øvelse kan fungere.

Jeg er selvfølgelig ked af ministerens tilbagevendende bemærkninger om fodslæberi i miljøspørgsmål. Det er ikke det, der er tale om fra Venstres side. Vi er meget, meget opsatte på at få det her gjort økonomisk optimalt og få det gjort rigtigt fra starten. Jeg er fuldstændig klar over, at det er ministeren ligeglad med; det er bare penge ud af kassen, og lad det ske så hurtigt som muligt. Vi vil gøre det optimalt, og vi vil gerne have lov til at tænke os om, før vi gør disse ting, som vi så i øvrigt glædeligvis er enige om.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Lad mig indlede med at sige til ministeren, at jeg var meget glad for bemærkningen om, at ministeren ikke ville løbe fra en aftale, han havde lavet. Det er jo altid rart, når politikere slår den slags ting fast.

Men jeg vil så også gerne med det samme understrege over for ministeren, som det også er blevet sagt fra Folketingets talerstol i dag, og som vi sagde gentagne gange under debatten om havvindmøller på Energiudvalgets åbne møde, at det er en aftale, som ministeren har, en aftale, om hvilken vi andre ikke ved meget andet, end hvad der har stået i en pressemeddelelse. Så fik jeg dog ministeren til at sige den dag og også fra talerstolen i dag, at det er et påbud til elværkerne, og vi er også nogenlunde enige om, hvorfor det er et påbud til elværkerne.

Men jeg vil gerne sige, at for mig at se er det ikke et spørgsmål om, at vi ikke vil stå ved vores målsætninger. Vi sagde bare stiltfærdigt den dag, og det vil jeg gerne gentage nu, at jeg føler mig ikke overbevist om, at fem havvindmølleparker er præcis det rigtige tal. Hvorfor fem? Hvorfor ikke fire eller seks? Hvad er baggrunden? Det kan godt være, at det er helt indlysende, hvis man har forhandlet. Jeg har ikke forhandlet, jeg har læst en pressemeddelelse.

Hvorfor er elværkerne de eneste, der må lave dette demonstrationsprojekt? Bekymrer det overhovedet ikke ministeren, hvad det kommer til at koste for industrien? Jeg bemærkede, at på temamødet var det 1 øre pr. kWh, og i bemærkningerne til lovforslaget er det blevet til 2-3 øre

pr. kWh. Jeg ved, hvad det kommer til at koste Stålvalseværket.

Det er den slags ting, vi gerne vil have afklaret, inden vi bare slår ud med hånden og flot kontraskriver ministerens aftaler, som vi ikke har lod og del i.

(Kort bemærkning).

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det er rigtigt, at det er et påbud, som jeg vil give elværkerne, og det er af hensyn til, at det er den måde, man gererer sig på, hvis man skal finansiere det på en fornuftig måde og sørge for, at det ikke berører elværkernes konkurrenceevne i takt med, at markedet åbnes. Jeg tror ikke, man kommer uden om, at det er den rigtige måde, men dette påbud hviler på en aftale, og det er den aftale, jeg føler mig forpligtet af.

I det omfang det vil komme til at koste noget at fjerne de mange ton CO₂ – og det er mange ton CO₂, vi taler om ved udbygningen med de 750 MW – er det givetvis den laveste pris for fjernelse af CO₂, som man overhovedet kan forestille sig, og jeg lægger altså vægt på, at vi handler hurtigt.

Fru Svanholt var inde på SF's forslag i sin tid om 500 MW inden år 2005. Her er det altså 750 MW, og jeg synes i virkeligheden, det er flot, hvis vi får en kappestrid om, hvem der vil gøre mest. Jeg kan godt sige, at SF har været med til at være løftestang for det her. Så er vi bare hoppet lidt højere op, end man havde regnet med, og det synes jeg er fint i forhold til det.

Vi skal snakke om det, og hvis hr. Hansen-Nord kan komme med gode modeller – sludder og vrøvl; det var, fordi jeg skulle til at sige noget pænt til hr. Hansen-Nord, at det var lidt svært at finde ordene. Hvis hr. Hansen-Nord kan komme med nogle konstruktive ideer til, hvordan vi kan involvere dansk erhvervsliv, og hvis andre partier kan komme med gode ideer til, hvordan vi kan involvere borgere, vindmøllelav osv., så lad os diskutere det.

Jeg kan sige til Enhedslisten, at der i hvert fald ikke bliver indgået nogen form for internationale forpligtelser med hensyn til havvindmøller, før vi har haft lejlighed til at lægge disse ting fast, det siger sig selv. Jeg kan godt forstå bekymringen fra hr. Hindrup Andersens side, men det løfte vil jeg gerne give her i dag. Vi får tid til at snakke det ordentligt igennem, men jeg synes bare ikke, det skal forsinke, at vi får den udbygningsaftale med elværkerne, som der er lagt op til.

Man kan altid, som fru Møller var inde på, stille spørgsmålet: Skulle vi have satset på 600 MW, eller skulle vi have satset på 900 MW?

De 750 MW er nu altså det, som de sagkyndige har siddet og arbejdet sig frem til er en god start, men slutmålet er jo langt højere.

I »Energi 21« tror jeg vi har opereret med 4.000 MW, og det kan godt være, at vi skal endnu højere op. Jeg er i dag tilbøjelig til at tro, at vi nok kommer højere op end de 4.000 MW, hvis vi til sin tid skal frem til, at 35 pct. af vores energiforsyning dækkes med vedvarende energi. Og hvis jeg ikke husker meget galt, har hr. Hindrup Andersen satset på 10.000 MW på det her felt.

Men uanset om man har den ene eller den anden eller den tredje målsætning, er det da godt, at vi får en så god start som muligt på det her, for det er altså både den bedste og den billigste måde at fjerne CO₂ på; alle andre måder er både dyrere og dårligere end den. Det vil jeg slutte med at sige.

Og selv om jeg har noteret mig de kritiske bemærkninger, siger jeg derfor endnu en gang tak for, at partierne faktisk i dag har sagt: Lad os sætte os ned omkring et bord og prøve at finde nogle retningslinjer i fællesskab, så private og andre også kan komme med i udbygningen med havvindmøller.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg har nu fire korte bemærkninger. Først fru Anni Svanholt og derefter hr. Bent Hindrup Andersen.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg forstår godt, at ministeren er glad for aftalen om, at der skal opføres 750 MW havmøller, for det er et flot mål, men aftalen kunne jo blive meget bedre og flottere, hvis den også indebar – og det vil jeg så spørge ministeren om den gør – at tilsvarende MW kulkraft som minimum blev nedlagt samtidig og for mig meget gerne hurtigere, for det ville jo bevirke, at aftalen i hvert fald blev dobbelt så god.

Så jeg håber, at ministeren her kan give tilsagn om, at hvis det ikke allerede er en del af aftalen, så kan det blive en del af aftalen, når den endelig skal forhandles på plads, sådan at vi kan få sikkerhed for, at der i hvert fald bliver nedlagt 750 MW kulkraft. Det tror jeg også svenskerne, vore naboer, vil blive utrolig glade

for; de vil klappe i hænderne, hver gang vi nedlægger noget kulkraft i Danmark.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg kan forstå, at ministeren også er indstillet på at se på, hvordan vi kan få gang i de private vindmøllelav, altså sikre deres vilkår, så de også kan komme på havet.

Så har jeg et sidste spørgsmål til ministeren, og jeg vil benytte den anledning til at høre ministerens udlægning af aftalen med elselskaberne: Ville det ikke være rimeligt, at det var sådan, at når de bygger vindmøller på havet til at producere de her 750 MW, skal de samtidig lukke tilsvarende ned for kulkraftværkerne, sådan at det ikke bare bliver en udbygning af energiforbruget, for så er der jo egentlig ikke nogen CO₂-besparelse i det.

CO₂-besparelsen ligger jo i, at den vedvarende energi erstatter fossil energi, og derfor vil jeg spørge ministeren: Hvordan skal man udlægge den omtale af aftalen, der har været i pressen? Skal man udlægge den sådan, at aftalen med elværkerne indebærer, at elværkerne *ikke* skal lukke gamle, forurenende kulværker som betingelse for at bygge nyt?

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det skal være min sidste kommentar, for nu begynder førstebehandlingen af L 68 at ligne en fristil, og det skal jeg såmænd ikke give et yderligere bidrag til. Men jeg vil da godt have, at ministeren i hvert fald gør sig klart, at ministeren jo på et eller andet tidspunkt må få et forklaringsproblem, når vi på den ene side står her og diskuterer en aftale – og en aftale er altså noget, som jeg opfatter som indgået mellem indforståede parter – og ministeren på den anden side taler om et påbud.

Som ministeren forsøgte at forklare før, er der selvfølgelig en sammenhæng mellem de to ting, men det må være svært for almindelige mennesker at forstå, at ministeren på den ene side har en aftale og på den anden side kommer med et påbud, for hvis man har en aftale, behøver man jo ikke komme med et påbud. Og hvad har den handel i sin tid egentlig gået ud på? Man skulle vel ikke have den kætterske tanke, at påbudet er noget, som man har ønsket at have for at kunne indgå den aftale?

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg vil indlede med at sige til ministeren, at jeg egentlig har troet, at han og jeg i lang tid har været enige om, at den bedste måde at spare CO₂-udslip på er ved at foretage energibesparelser, for det er der jo slet ikke nogen form for energiproduktion i, men det synspunkt kan jeg forstå at ministeren har forladt, for nu er vindkraft åbenbart bedre end energibesparelser!

Det er selvfølgelig interessant, og det vil jeg følge op ved at spørge om nogle af de ting, som andre har spurgt om:

Jeg har forstået på både Enhedslistens og SF's ordførere her, at de er meget interesserede i, at samtidig med at der udbygges med havvindmøller, skal eksisterende kulkraftværker lukkes, og dér vil jeg gerne sige, at for Det Konservative Folkeparti er det ikke noget mål at lukke eksisterende værker, for de danske elværker producerer både konkurrencemæssigt og miljømæssigt korrekt, men hvis man nu skal til at lukke værker, som endnu ikke er afskrevet, og som vi kunne tjene penge på i mange år ved at eksportere strømmen, hvem skal så betale den udgift, der kommer her?

Eller er det således, at ministeren vil lukke op for muligheden for elekport?

Og hvis man må eksportere el, vil jeg i forbindelse med de drøftelser, vi har om CO₂, spørge, om det så er den CO₂-fri el, der må eksporteres, eller det er el produceret på de konventionelle værker.

Og så skal jeg sige, at vi ikke under nogen omstændigheder kan basere vores vedvarende energi efter år 2035 på, at der ydes tilskud, og jeg skal også sige, at jeg forstår, at ministeren konkurrerer med SF om at bygge mest af alting.

I Det Konservative Folkeparti konkurrerer vi med os selv og de øvrige partier om at finde de bedst mulige løsninger.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Ja, jeg skal i hvert fald ikke gøre mig klog på, hvem der vinder denne kappestrid mellem Venstre og De Konservative om at gøre mindst muligt for miljøet. Det vil jeg ikke dømme om, men jeg synes, opløbet ser meget tæt ud i øjeblikket.

Jeg vil derimod gerne have både Venstre og De Konservative med i en positiv dialog om disse spørgsmål.

Men når det drejer sig om støtte til vedvarende energi, har vi jo bedt Energimiljørådet, hvor

der sidder virkelig gode folk, om at kigge på hele det felt, men jeg vil ikke komme med noget udsagn om det – det er også et svar til hr. Hindrup Andersen – før den analyse er færdig, for det kan jo godt være, at der frigøres nogle penge, der kan bruges på nogle andre områder – hvad ved jeg?

Jeg har bare sagt, at jeg vil ikke spare på støtten til vedvarende energi, men måske undersøge, om den kan bruges mere effektivt, end den hidtil har været brugt.

Så har fru Eva Møller selvfølgelig en pointe i, at energibesparelser i en række situationer er bedre end produktion af vedvarende energi. Det har hun ret i, men hvis man ser på indretningen af energisystemer, er den billigste måde at fjerne CO₂ på, når vi taler om Danmark, udbygningen af vindkraften, tror jeg. Men hun har selvfølgelig en pointe i det andet. Ret skal være ret.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 76: Forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen. (Aktindsigt i personalessager).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 14/11 97).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Per Kaalund (S):

Det er Socialdemokratiets opfattelse, at principet om offentlighed i forvaltningen er et både godt og rigtigt princip, blandt andet som et led